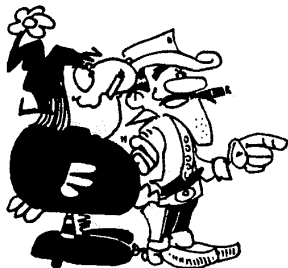

Mads Føk er et uafhængigt kommunikationsorgan for de studerende ved mat-fys faggruppen på Aarhus Universitet

Mads Føk finansieres af Studienævnet for 2-fagsuddannelser og udkommer 9 gange om året (afhængig af stofmængden!), som regel (altid) på fredage.

Uopfordrede indlæg modtages meget gerne, og de behøver ikke nødvendigvis være indskrevne (men det ses gerne). Vi ser helst at indlæg afleveres som ASCII-tekst; enten i L^AT_EX₂_ε format eller som ren tekst.

Indlægene må gerne fremstå anonyme i bladet, men redaktionen skal vide, hvem der har skrevet dem. Skriv derfor navn og kontaktadresse på de indlæg, du afleverer!

Indlæg afleveres i Mads Føk's postbox på Matematisk Informationskontor, i Mads Føks postkasse ved Mat.Kant., afleveres til et af de nedenævnte redaktionsmedlemmer eller sendes til madsfoek@mi.aau.dk pr e-mail. Hvis man vil være sikker på, at indlægget kommer med i det førstkomende nummer, skal det afleveres før deadline (normalt fredag før klippe-klistre (står på kalenderen)).

Mads Føk har kontor i B11.

Indholdsfortegnelsen:

1. Forsiden
2. You're looking at it
3. Leder
4. Forelæserportræt
7. Lokalt
9. Universitetsfest
10. Leksikalt
11. Teknofobitalt
12. Konkurrence
13. Debat
15. Føk for Fight
17. Anders And – Held igen og igen
24. TÅGEKAMMERET
25. Dr. Føk
27. Debat
28. Problemløsning
29. Kalenderen

Mads Føk kan afhentes gratis følgende steder fra udgivelsesdagen og en uge frem:

Matematik: Ved Mat 11 opslagstavlen

Datalogi: På postboxene på R0

Fysik: På skranken udenfor informationen

Kemi: Ved siden af informationen

Derefter v. henvendelse til et redaktionsmedlem!

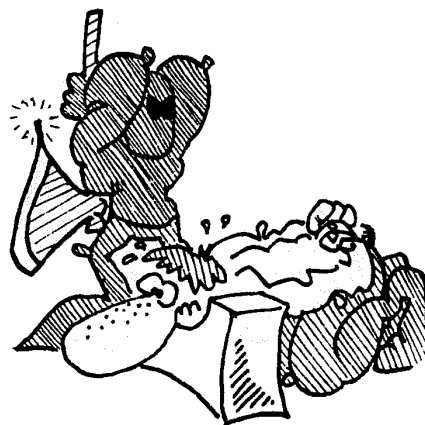
Redaktionen :

Thomas Fangel
Rasmus Kjær Ursem
Kristian Støchkel
Kristian Pedersen
Kristian Støchkel
Kristian Pedersen
Torben LauritZEN
Hans Solgaard
Rasmus Kjær Ursem
Thomas Fangel
Hans Solgaard
Torben LauritZEN
Peter Kaidin Frederiksen
Rasmus Kjær Ursem
Signe Seidelin
Peter Kaidin Frederiksen
Torben LauritZEN
Signe Seidelin
Peter Kaidin Frederiksen
Kristian Støchkel

Mat/Fys
Dat/Mat
Fys/Mat
Dat/Mat
Fys/Mat
Dat/Mat
Fys/Mat
Dat/Mat
Dat/Mat
Mat/Fys
Dat/Mat
Fys/Mat
Mat/Kem
Dat/Mat
Fys/Kem
Mat/Kem
Fys/Mat
Fys/Kem
Mat/Kem
Fys/Mat

Ansvarshavende
Klonleder
L^AT_EXniker
Tegner
Klontekniker
Klondesigner
Lex Red
AGF Klon
Reporter
Ansvarshavende klon
Reporter
Dataklon
Tyrell Nexus 6
DASK IV
Ny reporter
Hal II
Cyberdyne T-1000
Dolly 2
Reporter
Marvin

Kloning ikke tilladt Mads Føk 1997

Tåbeligt!

Ældre læsere af dette organ vil tidligere have læst om undertegnede undren ved op-sættelsen af videoovervågningskameraet ved automaterne ved B1 gangen. Denne undren over nødvendigheden af at *videoovervåge 6 automater* blev i fredags gjort til skamme, idet (formodentligt?) ukendte gerningsmænd trængte ind på Fysisk Institut ved at smadre en rude på etagen ud mod parkeringspladsen mellem kemi og fysik. Dernæst gik turen op til kantinen, hvor endnu en rude blev smadret, så en dør kunne åbnes. Som de fleste vil vide, står der i kantinen 4 automater af samme slags som de før nævnte på matematik. Disse 4 automater blev nu udsat for en behandling, der uden tvivl nødvendiggør en gennemgribende reparation på en klinik for vandaliserede slikautomater, hvis ikke da en enkelt af dem må ende sine dage på en losseplads.

Man kan kun undre sig over, hvad der ligger bag en sådan handling. Der er vel ingen tvivl om, at der er tale om en form for berigelseskriminalitet, idet automaterne i sagens natur indeholder nogen penge. Men det er totalt ubegribeligt for undertegnede, hvad der får nogen til at udvise en sådan aktivitet for at få fat i de få penge, der kan være i sådan en automat. For det kan umuligt være mange penge, der er tale om. Derimod er det et anseeligt beløb hærværksmændene har ødelagt for, idet sådan en automat koster adskillige tusinde kroner. Og udover den materielle skade følger den mere u håndgribelige skade, det har på hverdagen for alle os, der har vores daglige gang her på stedet: mistænkeliggørelse af de studerende og usikkerheden ved at lade ting ligge ubevogtede på kontorer og lignende steder.

Naturligvis kan man ikke lade være med at stille sig det spørgsmål, om gerningsmændene har en tilknytning til stedet på den ene eller den anden måde, for der bliver jo ikke ligefrem skiltet med eksistensen af en kantine på 7. sal. Men indbrudsmetoden tyder vel på, at gerningsmændene ikke har haft en nøgle. Under alle omstændigheder nægter jeg i øvrigt at tro, at der er en tilknytning. Og lad dette være sagt med reference til mine tidligere ytringer om mine forventninger til medstuderendes opførsel.

Desværre er denne hændelse jo ikke enestående. Som man måske vil huske, er det ikke lang tid siden et disktårn i computerrummet på D0 gangen en tidlig morgen blev fjernet. Spørgsmålet er så, hvilke konsekvenser det vil få. Og forhåbentligt vil det ikke få sådanne konsekvenser, at vi som studerende vil føle os som deltagere i en forsinket udgave af 1984, når vi opholder os på universitetet. Under alle omstændigheder er det *meget* beklageligt at universitetet bliver tvunget til at bruge penge på overvågning og måske i sidste ende vagter, for at slippe for hærværk og indbrud som dette.

Tilbage sidder jeg med den ubehagelige tanke om gerningsmændenes mulige tilknytning til institutionen. Det er den mistænkeliggørelse af de studerende, som er en så beklagelig konsekvens af de omtalte hændelser. Hvis der virkelig sidder nogen studerende, der har dårlig samvittighed, er der kun at sige: Tænk Jer for fa.... om – det I gør, er ikke kun kriminelt og fuldstændigt tåbeligt, det har også konsekvenser for alle os andre. Så lad dog vær!

På redaktionens vegne
/Fangel

En kemikers bekendelser af Rita Hazell

Studerende på kemi er næppe længe i tvivl om, hvem familien Hazell er, men måske ligger det mere tungt med at finde ud af, hvad vi egentlig går og laver, når vi ikke lige underviser eller går rundt og snakker eller klarer andre små gøremål. Skal vi forsøge at råde lidt bod på det?

Vort speciale er krystallografi. Det er en videnskab, som drives under forskellige former ved geologiske, fysiske, kemiske og biologiske institutter i de fleste lande, og som nutildags benytter sig af diverse af matematikkens og datalogiens resultater. Vi holder os til den gren, som ved hjælp af Röntgendiffraktion søger at klarlægge hvordan kemiske forbindelser hænger sammen.

Mange vil forhåbentlig genkende nedenstående illustration fra gymnasiets fysiktimer, og husker måske at den bruges til at udlede Braggs lov:

$$2d \sin \theta = n\lambda$$

Her er dog indtegnet et ekstra plan, som må tænkes besat med andre atomer end dem, der ligger på de første planer. Det ses, at den

spredte stråle fra det nye plan ikke er i fase med den første, og at det er et spørgsmål om, hvor langt planet ligger fra de andre, hvor meget den nye stråle med- eller modarbejder den oprindelige. Dette er med ganske få ord fysikken bag det vi gør, lad os se lidt på det praktiske:

Vi står med et stof, som vi gerne vil vide meget nøjagtigt, hvordan det ser ud, det kan være selve formlen, bindingernes længde, hvordan det er vredet og drejet om forskellige bindinger. Vi skal bruge en lille krystal, gerne 0.3 mm på hver led, men det skal være en enkelt krystal. Den bliver så undersøgt med Röntgenstråling som ovenfor skitseret, men vi nøjes ikke med at bruge Braggs lov en eller nogle få gange, vi måler hvor stærke 2000 - 10000 forskellige reflekser er, svarende til at loven er opfyldt lige så mange gange. Derved har vi i princippet et mål for, hvordan alle vore atomer ligger i forhold til alle disse plansæt, og dermed skulle vi kunne finde ud af, hvordan det hele ligger, og hvordan molekylet ser ud.

Da vi begyndte på den slags undersøgelser for op mod 40 år siden var det slet ikke nogen simpel sag, både teorien og de praktiske hjælpemidler var langt mere primitive end hvad vi idag har til rådighed. Selve målingerne foregik ved, at vi optog film og der-

efter sad i ugevis og stirrede os skeløjede på de små pletter på filmene for at finde et mål for, hvor stærke de hver især var. Dernæst var regnemaskiner ikke hvad de er idag, og vi havde så meget brug for dem, at der var blevet udviklet en del analogregnemaskiner,

som hver kunne hjælpe med en lille del af det regnearbejde, der skulle til, men det er også et velkendt faktum, at alle de steder i verden hvor en elektronikingeniør gik igang med at lodde radorør og andre dimser sammen for at lave en elektronisk regnemaaskine, meldte der sig uundgåeligt en krystallograf, som kom med opmuntrende tilråb, og meldte sig som frivillig til at afprøve resultatet med sine mange tal, som der skulle regnes på.

Selv om vi altså nok vidste en hel del om, hvad vi gerne ville gøre ved vore tal, var og er teorien ikke sådan, at man helt kan løse de nødvendige ligninger eksplicit, mens man sagtens kan regne ud hvor stærke de enkelte reflekser skal være, hvis man allerede kender atomernes placering, men ikke den anden vej. Man begyndte derfor med at tænke sig om: hvordan kan det her tænkes at se ud? og så kunne man så afprøve det. Vi kom med på et tidspunkt, hvor der var vældig gang i udviklingen af metoder af statistisk art til løsning af problemerne, men der skulle gå mange år, før disse metoder og de dertil nødvendige regnemaaskinprogrammer var udviklet godt nok til, at man kunne sige, at det var rutinearbejde at bestemme en krystalstruktur, der var meget ofte et element af noget, som kan sammenlignes med at løse kryds og tværs eller gætte rebus, noget med lidt fantasi og lidt kemisk viden og et godt gæt tilsat lidt erfaring og et par uafhængige observationer. Nu er vi nået dertil, at mindst 90% af de krystaller, vi går igang med, løses nogenlunde glat, men heldigvis er der da endnu nogle tilbage, som ikke giver sig så let. Det betyder selvfølgelig, at det tager lidt tid, som måske synes spildt fra en kemisk synsvinkel, men som alligevel kan medvirke til at metoderne på længere sigt bliver endnu bedre.

Udstyret er selvfølgelig blevet langt bedre i årenes løb. I stedet for 14 dage med hovedpine over en dyngge film har vi nu automatiske diffraktometre til arbejdet, især glæder vi os til sommer, for så får vi et nyt anlæg, så det hele kan klares på et døgn. Det betyder at krystallografien kan bruges som standard

analyse metode, og vi kan bruge vore kræfter på de kemiske spørgsmål. Det åbner også større muligheder for at gå efter finere detaljer.

Hvad skal det altså være godt for? – Ja, for os er det jo for det meste nok at bidrage til den videnskabelige erkendelse, men der er så megen information gemt i de mere end 150000 strukturer, der til dato er bestemt, at man kan finde mange vigtige korrelationer mellem stoffernes struktur og deres øvrige egenskaber. Det er da også et krav, at et nyt stof, som skal på markedet f.eks. som et lægemiddel, skal være strukturundersøgt før man overhovedet vil tænke på at tillade, at det afprøves i større stil. Det skyldes, at man regner med, at mange af de mulige bivirkninger vil kunne afsløres allerede her ved en sammenligning af det nye stofs struktur med kendte, farlige stoffers.

Betydningen af vor disciplin understreges af, at der ved det internationale krystallografmøde sidste sommer var foredrag af ikke mindre end 8 Nobelpristagere, alle fra en eller anden gren af krystallografien. To andre, meget kendte, Linus Pauling og Dorothy Hodgkin, var desværre døde for et par år siden. Metodens fædre, Max von Laue og W.H. og W.L. Bragg fik da også deres Nobelpriser. Vi regner ikke med at hjemføre den slags trofæer, men vi bidrager stille og roligt til den kemiske viden og til udviklingen af vort fag, og vi håber af og til at bibringe et par studenter lidt af vor glæde ved dette arbejde. Den største tilfredsstillelse var nok dengang jeg ved en international konference udstillede en 'poster' som handlede om en metode til at klare en vis type vanskeligheder. En mig ukendt kollega dukkede op og spurgte, om jeg troede min metode kunne klare hans problem; det kunne jeg se, at den kunne, og jeg fortalte ham på få minutter, hvad han skulle gøre, og et par timer senere havde han fået kontakt med sin computer og kunne så bekræfte, at det virkede. Resultatet blev slået op som endnu et eksempel samme dag.

Kunst på Instituttet

“Det store maskebillede”, “Den enorme børnetegning”, “Det grønne og gule krimskrams”. Alt sammen er dette synonyme for det samme billede, nemlig Egill Jacobsens store billede der hænger på endevæggen i Vandrehallen.

Egill Jacobsen blev født i Danmark i 1910. I 1934 rejste han til Paris, hvor han for første gang stiftede bekendtskab med de maskeinspirede billeder malet af store kunstnere som Kléé, Miró, Ernst og Picasso.

“Når jeg ser en farve, er det for mig altid et middel til udtryk, ja, på en måde næsten udtrykket selv, fordi farven i mit eget maleri hænger sammen med noget rent psykologisk. Det har jeg vidst, siden jeg malede de første maskebilleder, og oprindeligt er det Picasso og Max Ernst, som har lært mig, at farven er følelsernes gensvar.” I dette citat af Egill Jacobsen ser vi at *farven* har en meget central rolle i hans bevsthed. Den rolle som netop farven spiller, ser vi gå igen i hele *Cobra* generationen, ja nærmest som en slags “rød tråd”, for ikke at sige, at det i nogle tilfælde virker som det eneste udtryksmiddel!

I Paris blev Egill Jacobsen meget inspireret af den surrealistiske genre, hvilket i 1935 førte til det helt specielle billedsprog, som vi idag forbinder med Egill Jacobsen. I 1936 udstillede Egill Jacobsen for første gang sine maskebilleder, og det skete på Kunstnerne EfterårsUdstilling. Og det var netop ved denne udstilling Jacobsen fik sit helt store gennembrud, da denne nye stil var et klart brud med den traditionelle danske kunst.

Efter Verdenskrigen stiftede kunstnere som Asger Jorn, Robert Jacobsen, Egill Jacobsen og en del andre den før omtalte *Cobra*-bevægelse, og netop hos disse kunstnere ser vi jo de karakteristika, som betegner *Cobra*-kunsten.

Sidst i 1920'erne var Jacobsen begyndt at male i den “naturalistisk landskabs orienterede” malerigenre, hvilket betød, at han var godt hjemme i naturens farver og former. I denne periode, altså perioden før han fandt sin egen stil, fordybede Jacobsen sig i den ældre og den samtidige kunst såsom Købke, Giersing og Weie. I en del af Jacobsens billeder ser vi jo også overvejende det samme farvevalg, som Giersing er kendt for i sine

naturbilleder, netop den grønne, den gule og den blå. Det var med denne erfaring, Jacobsen i 1934 rejste til Paris.

Når vi idag ser tilbage på billeder fra Cobra-tiden, vil en del nok hævde: "Har man set et, har man set dem alle". På en måde kan man jo også godt have ret i det. Se nu bare på Jacobsens maskebilleder. Mange af dem ligner jo fuldstændigt hinanden; samme motiv, samme farvevalg osv., men her er det netop, at man skal tage i betragtning, at disse Cobra-malere udtrykker sig vha. farverne, så hvis man kigger efter en ekstra gang på maskebillederne, vil man faktisk opdage, at det ikke kun er gule, grønne og blå farver, men at hver farve er repræsenteret i et utal af nuancer, hvilke er forandret fra billede til billede. Som Jacobsen selv udtrykker det: "Det, der slår en mest, er den måde, hvorpå farverne ånder og klunger; og så den lovmæssighed." Og der er jo netop *ånden og klangen*

af farverne, der er Jacobsens grundlag i hans kunst, og som også kan generaliseres til hele Cobra-generationen.

Ikke alle kunne fornemme denne *ånd og klang* i billederne; i 1960'erne stiftedes et *modstykke* til Cobra-bevægelsen. En lagerforvalter fra Kolding havde fået nok af, at denne *form for kunst* kunne få statens kunststøtte. P. Rindal var navnet på denne mand, som hurtigt fik en del tilhængere og lagde navn til *Rindalismen*. Rindalisterne mente, at Cobra-kunsten var et symbol på den *moderne kunsts vindel*. Stadig idag har Rindalisten en del tilhængere.

Når du næste gang går igennem vandrehallen, så brug lige 5 min. på at betragte Egill Jacobsens billede på endevæggen. Det er faktisk andet end 3 farver og et maskemotiv!

\solgaard

Månedens ord: Extrasystole

Ordet EXTRASYSTOLE er ikke særligt udbredt i Danmark. I Thailand, derimod, er det et almindeligt brugt hverdagsord. Det bruges ofte i sætninger som:

- Er der flere EXTRASYSTOLE?
- Hvem har taget den sidste EXTRASYSTOL?

og

- Hvor er Sing? (Hvis det f. eks. er Sing, der administrerer EXTRASYSTOLENE)

Det er dog oftest meget unge mennesker, og tit fra landet, som benytter ordet. Undersøgelser foretaget af de to distingverede herrer Dr. Sing og Professor Sing fra universitetet i Singapore viser, at det netop er aldersgruppen fra 6-13 år, der ofte benytter de EXTRASYSTOLE, der er til rådighed. "Det er fordi, de endnu ikke har opnået den fuldkomne kontrol, som en almindelig standardsystol kræver", udtaler Dr. Sing og Prof. Sing samstemmende. "Det kan dog også skyldes, at denne aldersgruppe stort set er de eneste, der bruger systole", tilføjer de sagte.

Hvis De stadig er i tvivl om, hvad en EXTRASYSTOL er, da frygt ej, thi her på Føk lader vi ej vore læsere i stikken. En EXTRASYSTOL, som de fleste sikkert ved, er en specialdesignet systol, som holdes i reserve, i tilfælde af at en af de rigtige systole går ned. Den er naturligvis udstyret med alskens moderne finesser (se fig. 1) og overflødigheder. Der er både indbygget symaskine, nålepude, sæde, ryglæn og tre - fire ben på hver stol. Man forsøger i øjeblikket intenst på at udvikle en systol, hvor symaskinen ikke længere vil være manuelt fremdrevet, men derimod udstyret med en elmotor. Det er dog endnu ikke lykkedes, men der er opstået et par interessante biprodukter. På et tidspunkt blev der nemlig, ved et uheld, fremstillet fire lampeskærme og en kultivator (sådan en dims til at rive i jorden med). Men som Dr. Sing og Prof. Sing udtaler: "Så længe vi ikke er til skade for menneskeheden, fortsætter vi med vores grundlæggende forskning på området."

Det er på dette sted, at den fuldkomne læser spørger: "Nå, men øhhøhm, hvad er så forskellen på en regulær standardsystol og en EXTRASYSTOL?" Godt så, problemet er bare, at til dette spørgsmål eksisterer der ikke noget definitivt svar. Men som en god tommelfingerregel er EXTRASYSTOLENE dem, der ikke bruges, mens standardsystolene generelt er dem, der er i brug. Der kan dog forekomme overlap og i sådanne specialtilfælde, er den eneste løsning at spørge Sing til råds.

Yderligere oplysninger findes i:

"HVILKEN BÅNDBREDDE SKAL DER VÆRE PÅ ET MINISKØRT?", Illustreret Lidenskab nr. $\sqrt{-1}$

"BRODÉRVALSEN", det nyeste hit fra the Kors Sting.

"STOL PÅ OS", Thailands nationale syforsamlingsårsbog.

Mads Føks Konversationsleksikon bind V

Uventet angreb!

– Et essay om en langstrakt magtkamp

Vi lever i et informationssamfund. Er det ikke sådan enhver up-to-date-tekst skal begynde? I hvert fald hvis det er tekst af en vis intellektuel standard. Netop derfor må denne tekst nødvendigvis indledes sådan. At jeg hverken agter at skrive om information eller samfund forhindrer vel ikke dette. Nej, at jeg skriver denne tekst har i bund og grund rod i et egoistisk behov. Jeg skriver for at overvinde et traume. En frygtelig oplevelse, jeg ikke ønsker skal udvikle sig til et dybt sjæleligt sår, der siden hen kunne gå hen og tage status af en neurose. På den måde sparer jeg med denne artikel samfundet for adskillige bidrag til psykologbehandling. Sådan burde jeg i øvrigt indledningsvist have camoufleret min egen egoisme, men lad nu det ligge.

Sagen er den, at jeg er blevet angrebet. Og nej, hverken af en voldtægtsforbryder eller psykopat. Det jeg har været ude for er langt værre, og langt sværere at kapere rent mentalt. Jeg har været offer for angreb af en elektrisk tandbørste! Ydmygende, nøjagtig som når en mand har fået tæsk af sin kone og anonymt må sendes på behandlingshjem. Men disse hjem eksisterer i det mindste, hvad de ikke gør i mit unikke tilfælde. Desuden stopper en kone vel før eller siden med at slå sin stakkels mand, hvorimod min angrebslystne tandbørste bare blev ved og ved. Den børstede ud i den blå luft i et væk. Intet kunne standse den. Knappen var helt i bund på OFF, og batterierne udgjorde ikke et fjernbart organ, men var i den grad en fast bestanddel af monstret. Og larme det gjorde den. Selv min edderdunsdyne kunne ikke lydisolere det hvæsende apparat. Mere og mere panikslagen prøvede jeg at holde hovedet koldt, og fik, takket være mit klarsyn, en, syntes jeg selv, helt genial ide. Jeg kunne jo bare stoppe den ned i min vacuumthermokande (10^{-17} atm.), og lade den synge en bad-vacuumblues, indtil den var løbet tør for

batterier!! Men ak hvor naivt hvis jeg troede det ville stoppe den tinitusfremkaldende motorsavsanaloge hvæselyd... Men kære venner, selvom I aldrig har hørt Jeres kaffe hvæse med en lydstyrke, der kun kan opnåes i kraft af et sandt raseri, så er en vacuumthermokande IKKE lydisolerende. Og det er i øvrigt heller ikke hverken en ovn, en fryser eller en vaskemaskine, viste det sig. Ja, I morer Jer nok, Jer, som har taget min tandbørstes parti, men kun lige til I hører, hvad jeg ti sidst, i panik og ude af stand til at tænke en fornuftig tanke, blev nødt til at gøre. Hvor er det svært at få det sagt, men det bliver for hårdt i længden alene at skulle bære på så stor en synd. Og desuden er jeg klar til at stå ved min handling og tage min straf, hvad den så end måtte være. Selv mine læseseres uforbeholdne had... Lad mig få det sagt: Jeg har druknet min tandbørste. Lige på og hårdt. Ned i en balje med opvaskevand. Beskidt endda. Had mig for det, men prøv at forstå at min handling var resultat af total magtesløshed.

Mit mål er nået. I er delagtiggjort i min frygtelige forbrydelse og min samvittighed er allerede så lettet, at jeg tror, jeg fremover kan gennemføre en nat uden mareridt, hvor jeg forfølges af aggressive tandbørster. Og endelig moralen af historien: Inden I nogensinde hopper på reklamerne for Braun el.lign. og køber en elektrisk tandbørste, så lær dens sprog (det kræver blot en lidt speciel thermokandegennemtrængende stemme) eller alternativt giv den en E-mail adresse og instruer den i at tjekke IN-BOX regelmæssigt, således at I høfligt kan bede den om, at holde kæft inden I drives ud på raseriets overdrev. For husk, tandbørstemord ser ikke ligefrem supergodt ud i en jobansøgning. Desværre.

/Signe

Mads Føk opfordrer: Kløn din forelæser!

Verden vi har levet i, har alle dage været ufattelig. Det ufattelige er nærmest, at den bliver ved med at være det. Føk hjælper gerne sine læsere med at få perspektiveret konsekvenserne af de nyeste ufatteligheder. Det må uden tvivl være historien om et får. I baggrunden fornemmer vi hovedrysten og hører mumlende indvendinger om, at vi vist fabler om et påskelam, som har med et mirakel at gøre, som kan spores helt tilbage til omkring vor tidsregnings begyndelse.

Nej, vi fabler ikke. Vi taler om Dolly (ikke Parton. Hendes ufatteligheder har vi slet ikke lyst til at tænke på!). Dolly det klonede får. Nu begynder Føks små tankeeksperimenter. Overvej dette spørgsmål: "Hvilken forelæser vil du helst have klonet?" Hvad med tre styks Erik Balslev'er, så kan man måske høre, hvad der forelæses om? Modsat vil arbejdstilsynet nok komme styrtende med ekstra høreværn og forbyde tre Ejvind Bonderupper. De store fordele kunne være en nærmest personlig forelæser, omend et par Wojtek'er i samme lokale ved nærmere overvejelse ville gøre forvirringen total! Og de nye teknikker får en til at tænke over, om ikke KTP's tegneserier om Stetkær og Tornehave i nærværende organ skal rekategoriseres som geniale profetier om fremtiden? Klonerne kunne også løse visse forelæseseres problemer med at anvende den avancerede (?) tavle-op-og-nedrulningsmekanisme i forskellige auditorier: Forelæserne stiller sig simpelthen på skuldrene af hinanden og kan så skrive på den øverste tavle!

Grundet manglende forsøgsmateriale kan vi her på Føk ikke selv overskue alle konsekvenserne. Vil klonerne overhovedet kunne holde hinanden ud? Hvem af dem skal tørre tavlen ren? Nr. 5 hele tiden? Eller kan man forestille sig turnusordning, som bygger på en SiD-baseret overenskomst? Sådant en kløn må vel være specialarbejder? Tænk bare på det rod, hvis de havde forskellig fagforening.

(I øvrigt er udvalget af kilder omhandlende konsekvenserne af individreplikation ret sparsomt. Den eneste egentlige kilde Føks redaktion er bekendt med er Steen og Stoffer. Han er så vidt vi ved den eneste, der har udført lignende forsøg, med mildest talt rædselsfuldt resultat, og Steens noget ensidige syn på tingene kan forklare en eventuel dommedag-er-nær indstilling i litteratur med Steen og Stoffer som reference.)

Nu er mulighederne ridset op og Mads Føk spørger nu Jer læsere: "hvilken forelæser vil du helst have klonet?" Vi udlodder en dåse gensplejsede sojabønner og gratis spaltepads i Mads Føk til den bedste beskrivelse af fordele, konsekvenser eller skræmmende perspektiver ved klønning af din yndlingsforelæser!

Humbug

For få måneder siden blev den danske astrolog Ole Giber bedt om at lægge et horoskop på en mand ud fra dennes fødselsdato og -sted. Jeg husker ikke detaljerne, men Giber konkluderede, at der var tale om en sympatisk og behagelig herre og fik store forklaringsproblemer, da det afsløredes, at der var tale om den berygtede nazilæge Josef Mengele.

Mengele var et glimrende valg til dette morsomme eksperiment. Bedre end Hitler f.eks. - man må formode, at selv den mest forskruede astrolog ville være smart nok til at checke, at den 20. april 1889 var Adolfs fødselsdag og så indrette horoskopet derefter. Josef Mengele, derimod, var lige en tand for ukendt.

Den beskrevne hændelse er mest af alt komisk, men astrologiens udbredelse i samfundet generelt er sørgelig. Selv blade som Alf og Damerne, der henvender sig til intelligente mennesker, bringer ugentlige horoskoper og med jævne mellemrum store specialtillæg 'Sådan bliver din sommer, at du bare ved det'. Jeg ved, at mange kun betragter horoskoperne som harmløs underholdning, men jeg har også hørt sagt: "Nej, jeg tror ikke på de der korte horoskoper; de kan passe på hvem som helst. Men de *personlige* horoskoper som professionelle astrologer lægger, *dem* tror jeg på." Et bekymrende synspunkt. Men folk kan for min skyld tro på alt det humbug de vil, så længe jeg ikke behøver at have noget at gøre med dem. Hvad, der er langt værre, er, at mange virksomheder nu spørger astrologer til råds mht. jobansøgers kvalifikationer.

Mads Føk er næppe det rette forum for et korstog mod astrologi generelt, da læserkaren i alt væsentligt formentlig deler mit synspunkt i forvejen. Men jeg kan da i det mindste bede indtrængende om een ting: Kære Føk-læsere. Når I nu engang bliver færdiguddannede og søger ud på arbejdsmarkedet;

lad Jer da for himlens skyld ikke ansætte af et firma, der er så virkelighedsfjernt, at det har benyttet en astrolog til at udvælge Jer. Kun absolut akut pengenød kan retfærdiggøre slig handling. Skulle det stolte princip føre til problemer med huslejen, kan I overnatte hos mig (i hvert fald en enkelt nat eller to).

Og astrologi er blot en af utallige former for florerende overtro, der ikke lader den mørke middelalder noget tilbage at ønske: ESP, telepati, healing, homeopati, pyramidekræfter, ouija boards, telekinese... listen er endeløs. Det er derfor forfriskende at støde på et tidsskrift, der specialiserer sig i at se nærmere på disse pseudovidenskaber og deres udøvere. 'The Skeptic', som udkommer 6 gange årligt i England, gør netop dette.

'The Skeptic' (og dets amerikanske modstykke 'Skeptical Inquirer' som vist nok kom først) er fornøjelig læsning. Vol 8 Nr 4 beretter om Harry Edwards, der satte sig for at finde ud af, om han kunne sælge hønsemøg for 2 dollar pr. gram. Han skrev i 'Manly Daily', en australsk avis, om sin tamme høne, som plejede at sidde på hans skulder som en papegøje, hvor den i ny og næ uundgåeligt efterlod 'a calling card' som 'according to meticulously kept records [...] has proved to be a precursor of good luck', bl.a. havde han just vundet i lotteriet og modtaget en stor ordre på en bog, han netop havde udgivet. Hans søn, på hvis skuldre hønen også trådte af på naturens vegne, var også blevet meget heldigere. Han fortsætter:

"I had the chicken's feathers read by a palmist, checked its horoscope and consulted a past lives reader who confirmed that it was a reincarnated philanthropist and that I should spread the good luck around by selling the product" hvorefter han udbød 'Lucky Chicken Crap' til salg for 10 dollar for 5 gram (med i prisen var instruktioner på hvor på skulderen produktet skulle placeres). Tre da-

ge senere modtog han en ordre og en check. Det var ikke engang i USA.

Udover morsomme historier af denne type indeholder bladene mange sobre artikler, der udsætter alle de paranormale fænomener for videnskabelige undersøgelser, og mange prominente folk har i tidens løb bidraget, f.eks. Isaac Asimov, Martin Gardner og James Randi. Sidstnævnte er en interessant personage. Han er professionel tryllekunstner og har viet en stor del af sit liv til at fremme kritisk tænkning mht. overnaturlige fænomener. Han har oprettet en fond til dette formål og udlover via denne en kolossal sum penge til hvemsomhelst, der under nøjere specificerede kontrollerede forhold kan demonstrere, at de har overnaturlige evner af den ene eller anden art. (Pt er summen 1.097.000 USDollar hvis du skulle være interesseret - se webadressen i slutningen af artiklen). Da han er amerikaner, bliver han naturligvis konstant sagsøgt af de fupmagere, han træder over tærne; ikke mindst, formoder man, pga. hans bog 'The Truth About Uri Geller'.

Tryllekunstnere er måske det folkefærd, der har mindst til overs for selvproklamerede 'medier'. Alt hvad Uri Geller kan gøre, kan enhver tryllekunstner med respekt for sig selv også, hvilket James Randi har demonstreret ved flere lejligheder. Den geniale amerikanske duo Penn og Teller har den samme sunde holdning som deres læremester - de går ikke af vejen for at afsløre et trick af og til, for at få folk til at tænke selv, næste gang de konfronteres med uhyrlige påstande. I filmen 'Penn And Teller Get Killed' viser de, hvordan healere bærer sig ad med at trække syge indvolde ud af maven på deres patienter uden at efterlade så meget som et ar. Og i bogen 'The Unpleasant World of Penn and Teller' afslører de Uri Gellers spoon-bending tricks ('tricks so lousy, they aren't even fun to expose'). Her er i 7 lette skridt hvordan man gør:

1. Convince someone you have real psychic

powers. Become their friend. Get them to trust you. This is the most important step. The abuse of friendship and common human trust is the method.

2. Say you can't work under real test conditions because the skepticism will ruin your concentration.
3. Tell them it doesn't work all the time so you aren't pressured to perform on demand.
4. Wait until they're not looking, ram your thumb into the bowl of the spoon and bend it. If it's a tough spoon, use the surface of a table. (Yup, sorry, that's all there is to it).
5. Cover the bend with your fingers so they don't know you bent it when they weren't looking.
6. Lie about concentrating, lie about energy, lie about being trustworthy, lie about the spoon not being bent already and slowly slide your fingers to reveal the spoon's bend.
7. Collect your ill-gotten gains and undeserved respect.

Det frustrerende ved tryllekunst er at man, selvom man kender tricket, ikke kan udføre dem alligevel, med mindre man er ekstremt fingerfærdig... men hvis du er det, er her altså opskriften på verdensberømmelse. Held og lykke.

Mere:

Skeptical Inquirer: <http://www.csicop.org:80/si/>

The Skeptic: <http://www.cs.man.ac.uk/skeptic>

James Randi: <http://www.randi.org/jr/>

Penn and Teller: <http://www.sincity.com/penn-teller/>

/ktp

Karneval

Endelig en fest der skilte sig ud fra tågen af mere eller mindre suspekte fester.

Det var en mørk og fredelig fredag aften. Den 14. i 3. for at være præcis. Jeg skulle ud og ordne det sædvanlige fredag-aften-job. Denne gang var der bare noget mærkeligt over jobbet. Der var en risiko for at møde væsener af begge køn. Og det var ikke bare tilfældige væsener, næ, nej, det var jetset'et indenfor biologi, kemi, fysik, geologi og alt mulig andet, som kunne kravle eller gå på naturvidenskab (undskyld hvis dit studie ikke lige er nævnt, men det er ikke tilfældigt). Denne hyggelige lille komsammen var arrangeret af TÅGEKAMMERET, BioGas, @lky-mia og Chaos, og det var ikke for børn.

Det hele startede egentlig om eftermiddagen. Der var opstået den tvangstanke i mit hovede, at det var mig, der skulle redde verden fra den frygtelige ebola-virus. "Hvordan griber jeg bedst det an", tænkte jeg. "Hmm, jeg skal først og fremmest have nogle virus-sikre dragter til min sidekick og mig selv", konkluderede jeg. Hvor får man så lavbudget-virussikrede dragter fra, en fredag eftermiddag i Århus. Det gør man selvfølgelig i en forretning, der handler med maling. Men der var noget galt. Der var udsolgt. Efter et anseligt antal omdrejninger på et mekanisk ur, var den værste panik ved at være overstået. Min sidekick og jeg havde, på forrygende vis, opstøvet to dragter. "Er der mon andre, der har fået samme tanke som os, eller er det bare fordi, det lige har været fastelavn", tænker man uvægerligt i sådan en situation. Det var der.

På vejen til karnevallet var vi fire, da vi begyndte. Men da vi nåede universitetet, var vi kun tre. Mærkeligt nok var den manglende person min sidekick. "Dow", tænkte jeg, "så er det her job alligevel farligere end jeg troede". Mærkeligt nok, syntes det ikke som om, de andre mennesker til festen havde bemærket, at der manglede noget. Men det gjorde

der.

Næsten øjeblikkeligt, da jeg trådte ind ad døren, blev jeg ramt af et chok, der nær havde revet mig omkuld. Var de ved at renovere matematisk kantine, var der udbrudt pest, eller var det bare dem, der havde støvsuget markedet for ebola-dragter. Foran mig stod mindst 2 mennesker i dragter magen til min. Jeg sluttede dog hurtigt, ud fra deres opførsel, at de hverken var malere eller udsendte fra Statens skadedyrslaboratorium, eller var de? Alt imens jeg vandrede rundt uden min førortalte forsvundne medhjælper, og følte mig særligt udsat for angreb fra en eller anden virus, der kunne sløve mine sanser, mødte jeg en masse glade mennesker, som fik mit humør til at stige et par grader. Det kunne jo være, at der kun havde været et virus og det havde angrebet Den Forsvundne. Det var ved at være tid til at bruge det hemmelige våben. Pressekortet. Det gik stort set uden problemer. En enkelt irettesættelse til dem ved indgangen var dog på sin plads. Det var en af dem fra TÅGEKAMMERET, der klarede den sag. Det eneste jeg kunne tænke på i det øjeblik var: "Puha, så er det vist tid til at skylle mandlerne". Jeg var på afvæning, så jeg tænkte, at jeg hellere måtte nøjes med en enkelt gin og tonic. "Vi har desværre ikke mere tonic, og heller ingen lemon", hørte jeg en stemme sige. Vi har desværre ikke mere tonic, og heller ingen lemon, Vi har desværre ikke mere tonic, og heller ingen lemon. Det begyndte at køre rundt for mig. "12 kroner for en drink og så har jeg muligvis ingen nytte af det", tænkte jeg. Nu gjaldt det om at handle hurtigt. "En skruetrækker, tak", fik jeg fremstammet. Det var godt nok på et hængende hår, men det gik. "Men hov, hvad var det. Jeg synes jeg hørte en lyd", i det øjeblik slog det ned i mig, som et lyn fra en klar himmel, at der var et band med rigtige musikere i lokalet. De spillede en eller anden form for funky musik blandet med noget Blu-

es Brothers-agtig lyd. Det var helt fint, men problemet var bare, at jeg så ikke ville være i stand til at høre en eventuel snigvirus.

Jeg var rådvild og det var varmt. Åbenbart kunne der hverken komme noget ind eller ud af dragten, bortset fra mig selv selvfølgelig. På dette tidspunkt tog jeg en kritisk beslutning. Jeg satsede på, at de virusser der havde været til festen, for længst ville have gjort udfald mod mig og var taget hjem. Det gik. Foreløbig ihvertfald. Efter mere stavren rundt så jeg pludselig, som i et syn, min sidekick komme gående. Slemt medtaget og uden beskyttelse, men ikke desto mindre stadig på benene. Der opstod en pinlig tavshed. "Jeg blev ramt af en bil", grinede han plud-

selig. "Der var jeg godt nok heldig", tænkte jeg, det kunne jo ligeså godt have været et virusangreb. Nå, men med min nye følelse af sikkerhed slentrede jeg lidt mere rundt og beskuede slagmarken. Jo, den var god nok, det her job var specielt.

Efter at mere tid var forsvundet, skete det uskelige. Festen sluttede cirka en time før planlagt. Folk med myndige stemmer gik rundt og sagde ting som: "Der er begået hærverk på fysik", "atomkælderen på Børglum er eksploderet" og "Der har været indbrud på fysik". Tja, det var der vel ikke noget at sige til, bortset fra: Endnu engang snød Føks reporter sin egen skæbne, eller gjorde han?

Anders And – Held igen og igen

Anders And – Held igen og igen

Anders And – Held igen og igen

Anders And – Held igen og igen

Anders And – Held igen og igen

Anders And – Held igen og igen

Anders And – Held igen og igen

TÅGEKAMMERET

M.U.D. – et 6 points kursus?

- “Hvor er du?”
- “Jeg er ved kirken i skoven.”
- “Så kommer jeg lige over til dig.”

Dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak...

Jamen hallo. Halloooooo, er der nogen hjemme.

Jeg var egentlig ikke klar over, at der eksisterede et studie, hvor man næsten udelukkende beskæftiger sig med M.U.D. (MultiUser Dungeons), men det er der åbenbart. De sidder i hvert fald tit og arbejder ved computerne rundt omkring, og der er åbenbart stor interesse for studiet. Eks.: Der er et lokale et eller andet sted (det eksakte sted hemmeligholdes for at undgå for stor tilstrømning) på fysisk institut. For et par år siden var der 2 computere og en M.U.D. studerende. Efter et stykke tid blev der opstillet endnu en computer. Så var der 3 computere og 2 M.U.D. studerende. Nu er der så 5 computere (hvoraf de 2 af dem vist hører til geologi) og 3 M.U.D. studerende. Det er fandeme irriterende, og jeg skal endda kun læse mail på de computere. Tænk engang på de stakkels mennesker, der prøver at arbejde i det rum. Dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak. (Dakdak er den lyd, der fremkommer når en M.U.D. spiller skal over til en anden spiller. Dette foregår ved gentagne skiftevis tryk på to piletaster: dakdak, dakdak, ... , red.) Et særligt (det håber jeg ihvertfald)

uhyggeligt eksempel, er en M.U.D. studerende, der er startet 3 år i træk som rus, men så er han til gengæld sej til M.U.D. (også det håber jeg).

Noget helt andet er, at jeg hørte en lille historie om en rundvisning af en gymnasieklasse på fysik. Personen der fortalte den til mig, lad os bare kalde ham Uffe, sad i Dat F-lokalet og lavede et pascal-program til Af. 5-kurset. Da rundvisningen nåede lokalet, sagde rundviseren: “Og her sidder der også nogen og arbejder”. Problemet var bare at “nogen” i dette tilfælde var een person, eftersom de andres beskæftigelse vel næppe kunne kaldes arbejde. Der var dog sandsynligvis ikke nogen der opdagede det, for, som Uffe udtrykte det, var det da godt, der ikke lige var en der skulle over til en anden (i cyberspace, naturligvis, som det hedder i fagsproget). Dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak, dakdak. Det skulle jo nødt gå hen og medføre imageproblemer for naturvidenskab, men på den anden side så kunne vi måske få 4-5 gange så meget i SU.

Det er ikke sådan, at jeg bare kritiserer løs, næ, nej. Jeg har da også et forslag til løsning af problemet: FORBYD M.U.D. og lignende spil fra 7.00 - 19.00, så irriterer de i hvert fald ikke mig mere.

Og til sidst et lille forslag til M.U.D.'erne: Få jer et liv.

/LauritZEN

Redaktionenens løsning på problemet:

Antal sider $\equiv 3 \pmod{4}$

KALENDEREN

- Fredag d. 21. Marts : Mads Føk nr. 6. udkommer
- : Eulers Venner afholder Euler-bob i forbindelse med matematisk fredagsbar i Stafflounge
- : Medmindre en knæskade forhindrer det, er dette dagen, hvor de største julelys nogen sinde vil vise sig i Poul Nyrups øjne! De vil vise sig i det øjeblik William Clinton stiger ud af Airforce 1
- Onsdag d. 26. Marts - : Redaktionens gæt på årest påskeferie. Hvad bruger du så den
Tirsdag d. 1. April til? Her er et par forslag:
- Forsøg at læse din dårlige samvittighed op.
  - Skriv 30 gækkebreve og spis dig fed i påskeæggene.
  - Send et påskeæg til den venlige redaktion. Antallet af redaktionsmedlemmer finder du på dette nummers side 2
  - Send dine ønsker til julemanden – han må antages at have tid til at læse dit brev på denne tid af året.
- Tirsdag d. 1. April : Holger Bech Nielsen og Pamela Andersson tager på 4 ugers ski-ferie.
- Fredag d. 4. April : TÅGEKAMMERET holder forårsfest.
- Fredag d. 11. April : Døddlinie på Føk nr.7.
- Fredag d. 18. April : Eulers Venner fejrer Eulers fødselsdag i forbindelse med fredagsbaren i Stafflounge. Der vil sædvanen tro være lagkage.
- : Temadag om den politiske forbruger, magt og afmagt. Nærmere oplysninger fås på Miljølære, tlf. 8942 2724.
- Fredag d. 2. Maj : TÅGEKAMMERET holder majfest med spisning og en – efter deres udsagn – skidegod revy.